
KEMOMETRI

KAK 060

Chemometrics

Antal poäng: 5.0. **Valfri för:** K4Bi, K4Lä. **Kursansvarig:** Karl-Gustav Wahlund. Karl-Gustav.Wahlund@teknik.lth.se **Rekommenderade förkunskaper:** Linjär algebra och Matematisk statistik **Prestationsbedömning:** tentamen med datorstöd. **Övrigt:** Antalet kursdeltagare är begränsat.

Målbeskrivning

Kursen avser att ge färdigheter i multivariata metoder, hur de fungerar och hur de används.

Innehåll

Kursen är mera praktiskt inriktad än teoretiskt. Detta märks på datorövningarna, där tyngdpunkten läggs på praktisk problemlösning med hjälp av kommersiella datorprogram: Modde och Unscrambler.

Försöksplanering. I försöksplaneringsdelen behandlas regressionsmetoder som kan användas vid till exempel processmodellering, utbytesoptimering av synteser och optimering av analytiska separationer. Denna typ av empirisk modellering baseras på experiment planerade i faktorförsök.

Multivariat analys och kalibrering. I den multivariata delen diskuteras bl a flerkanaliga givare, t ex spektrofotometrar, där många våglängder mäts. För att maximera informationsuttaget ur mångkanaliga givare, introduceras några regressionsverktyg: PCA-Principal Component Analysis, PLS - Partial Least Squares.

Laborationer och övningar är av blandad karaktär och fokuserar på såväl småskalig som storskalig kemi. I en av laborationerna väljs bland projekt som är något större i omfattning. Dessa projekt är oftast tillämpningar, men de kan också vara teoretiskt orienterade och med Matlab kan de bakomliggande algoritmerna detaljstuderas. Kalibrering av spektroskopiska on-line-givare för processanalys, där givaren placeras direkt i reaktionskärlet för mätning under processens gång, studeras också, även laborativt.

Dator-instrumentkopplingar diskuteras liksom kvalitetsaspekter. Principer och teori för mätmetoder baserade på provtagning följt av provbearbetning och separation/reaktion (t ex kromatografi) tas upp i andra kurser, men multivariat kalibrering kan tillämpas med framgång även för dessa typer av analys och exempel på detta studeras.

Litteratur

Esbensen K., Schönkopf, S. och Midtgaard, T., Multivariate Analysis in Practice, Camo A/S 1996. Kompendium. Laborationskompendier. Martens, H. och Næs, T.: Multivariate Calibration, Wiley 1989. Överkursbok för den intresserade. Täcker mycket stora delar av kalibreringsdelen och har hög teoretisk nivå. Bra som uppslagsbok.
